

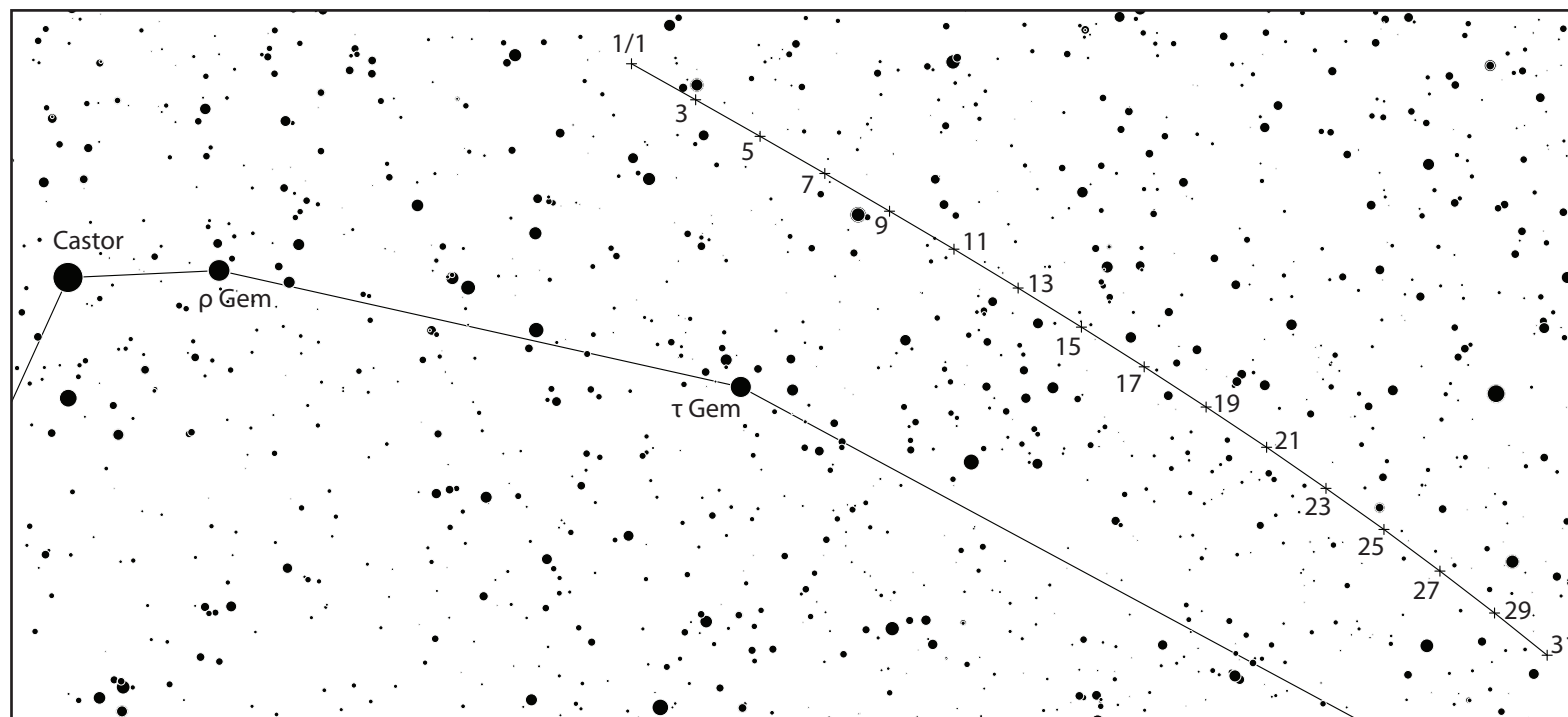
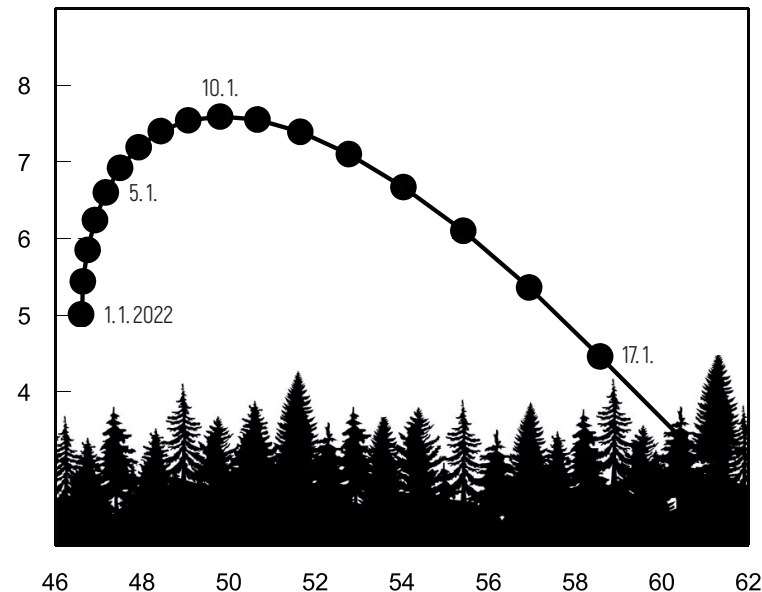

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – OBJEKTY A ÚKAZY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – LEDEN 2022

Vstupujeme do nového roku 2022 a navzdory stále trvající pandemii Covidu-19 nás čekají i příjemné zážitky v podobě zajímavých astronomických úkazů. V prvních lednových dnech ještě můžeme zahlédnout **Venuši** za soumraku nízko nad jihozápadem, ale rychle se blíží ke Slunci – 9. ledna projde dolní konjunkcí, aby se koncem měsíce vynořila na ranní obloze jako Jitřenka. Je na ni pěkný pohled dalekohledem, má podobu tenkého srpku, který lze rozeznat díky velkému úhlovému průměru i triedrem ukotveným na stativu. První polovina ledna patří hlavně **Merkuru**, který je 7. 1. v celkem výhodné východní elongaci. Nejlepší pozorovací podmínky nastávají v první lednové dekádě, kdy má planeta zápornou jasnost a je relativně vysoko nad obzorem. Na grafu vpravo jsou vyneseny pozice Merkuru od 1. do 17. ledna, na vodorovné ose pak azimut a na svislé výška nad obzorem ve stupních. Pomalu nám také končí viditelnost velkých planet, které nám od léta dělali společnost na večerní obloze. Zatímco **Jupiter** se ještě pár týdnů na večerním nebi udrží, **Saturn** již spatříme pouze počátkem ledna nízko nad jihozápadním obzorem. Ve čtvrtek 13. 1. večer budeme svědky kvazikonjunkce Merkuru se Saturnem – obě planety se k sobě přiblíží na vzdálenost asi $3,5^\circ$. **Uran** je viditelný většinu noci v Beranu (na tmavé obloze i pouhým okem), **Neptun** spatříme triedrem či malým dalekohledem večer nad jihozápadem ve Vodnáři. Na ranní obloze nad jihovýchodem za svítání nalezneme **Mars** a koncem ledna se k němu jak již bylo uvedeno přidá Venuše.

Mladý Měsíc ve společnosti planet nalezneme večer 4. a 5. ledna (seskupení Měsíce, Merkuru, Saturnu a Jupiteru nízko na JZ), na ranní obloze pak 29.–30. ledna (seskupení Měsíce, Marsu a Venuše ráno na JV). Ze **zákrytů** jasnějších hvězd Měsícem upozorňujeme na zákryt Zubenelgenubi, hvězdy $2,75^m$ ve Vahách ráno 26. 1. (pro $50^\circ N$ a $15^\circ E$ cca v 05.56 UT).

Výrazný bohatý meteorický roj **Kvadrantidy** má letos předpovězené maximum na večer 3. ledna. Krátce před tím je Měsíc v novu, tudíž mají ideální podmínky pro pozorování celou noc. Snad bude přát počasí...

Po krásné prosincové vlasatici C/2021 A1 (Leonard), která atakovala hranici viditelnosti pouhým okem, můžeme v lednu pomocí velkého binokuláru či menšího dalekohledu pozorovat tři komety – **C/2019 L3 (ATLAS)** a **67P/Churyumov-Gerasimenko** se svým jasnem pohybují kolem $9,5^m$. První jmenovaná prochází severní částí souhvězdí Blíženců nedaleko jasného Castora směrem k Měsuti. Vyhledat ji můžeme dle mapky vlevo, kde jsou vyneseny hvězdy do 10^m a pozice komety po dvou dnech pro 00 SEČ. Druhá 67P pomalu slábne a nalezneme ji v Raku nedaleko hvězdy Zubanah. Vyhledávací mapku Vám vygeneruje online třeba výborná aplikace **czsky.cz** (<https://www.czsky.cz/comets>). Na výsluní se nám dere také další relativně jasná "triedrová" kometa **19P/Borrelly**, která bude mít nejvýhodnější pozorovací podmínky kolem únorového novu (1. 2.), tedy koncem ledna a začátkem února (na večerní obloze v Rybách a Beranu – mapka viz [czsky.cz](https://www.czsky.cz)). O ní více příště...